

Viêm não (*encephalitis*) là b[ie]n nh[ie]n lý nguy hi[em], có th[em] g[oc]p trên tr[em] em trên kh[em]p th[em] gi[oc]i. Viêm não là m[ot] t[ie]n tr[em]ng [vi\[et\]c\[ac\]m](#) c[ac]a nhu mô [n\[am\]tilde;o](#), bi[et]u hi[em]n b[ie]nng s[em] r[em]i lo[an]n ch[em]c năng th[em]n kinh – tâm th[em]n khu trú ho[ac]c lan t[em]a. B[ie]n nh[ie]n có nhi[em]u căn nguyên, ch[em] y[u] t[ie]n g[oc]m: các virus, vi khu[em]n n[em]i bào, ký sinh trùng gây mi[em]n đ[em]ch trung gian, nguyên nhân ch[em] y[u] t[ie]n th[em]ng do virus; trong đó các nguyên nhân th[em]ng g[oc]p [em] tr[em] em g[oc]m: viêm não Nh[ie]n t[ie]n B[ie]n, Herpes simplex và Enterovirus. Đây là m[ot] t[ie]n b[ie]n nh[ie]n lý c[ac]p tinh, kh[em]i phát đ[em]t ng[em]t và b[ie]n nh[ie]n th[em]ng ti[em]n tri[em]n nhanh chóng; có th[em] khi[em]n m[ot] t[ie]n tr[em] kh[em]e m[em]nh tr[em] nên suy nh[em]c trong m[ot] t[ie]n th[em]i gian ng[em]n. B[ie]n nh[ie]n c[em]nh đó, Viêm não là b[ie]n nh[ie]n lý khó ch[em]n đoán chính xác, ngay c[em] v[ie]i các bác sĩ có kinh nghi[em]m lâu năm, cũng nh[em] g[oc]p nhi[em]u khó khăn trong vi[et]c xác đ[em]nh b[ie]n nh[ie]n nguyên, l[am]a ch[em]n ph[em]ng pháp đ[em]u tr[em] và ti[em]n l[am]ng cho b[ie]n nh[ie]n.

Trong nh[em]ng tr[em]ng h[em]p Viêm não n[em]ng, b[ie]n nh[ie]n nhân có th[em] có s[em]t cao và kèm theo các ti[em]u ch[em]ng liên quan đ[em]n t[em]n th[em]ng h[em] th[em]n kinh trung [em]ng bao g[oc]m:

- Nh[em]c đ[em]u đ[em] đ[em]i
- Bu[em]n nôn và nôn m[em]a
- C[em]ng c[em]
- Lú l[em]n
- M[ot] t[ie]n đ[em]nh h[em]ng
- Thay đ[em]i nhân cách
- [Co gi\[em\]t](#)
- R[em]i lo[an]n nghe nói
- [o gi\[em\]c](#)
- M[ot] t[ie]n trí nh[em]
- Đ[em] đ[em]n
- [H\[em\]c\[em\]n m\[em\]c\[em\]](#)

Theo dõi dài kì và các yếu tố tiên lượng trên trẻ bị viêm não cấp tính

Vị trí bài B nhân viên Nhi Khoa Nam

Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:09 - Lần cập nhật cuối Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:13

Trẻ nhỏ, các dấu hiệu trên lâm sàng không điển hình và khó phát hiện; tuy nhiên vẫn có một số dấu hiệu quan trọng giúp đỡ nhà lâm sàng chẩn đoán. Các dấu hiệu này bao gồm:

- Nôn mửa
- Thóp phồng (nếu còn thóp)
- Khóc không thể dỗ nín hoặc khóc tăng lên khi trẻ được bế lên hoặc làm thay đổi tư thế
- Giảm đáp ứng ngoại cảm

Có thể, theo nghiên cứu trên các trẻ được chẩn đoán viêm não cấp ở bệnh viện Nhi Colorado, trong giai đoạn từ năm 2000 đến năm 2010 đã ghi nhận các dấu hiệu, triệu chứng có thể gặp trên bệnh nhân Viêm não:

Tính chất

Triệu chứng bệnh nhân

(N=76)

Nhóm bệnh nhân được theo dõi

(N=49)

Nhóm bệnh nhân không được theo dõi

Theo dõi dài kì và các yếu tố tiên lượng trên trẻ bị viêm não cấp tính

Viện Nhi Khoa Bệnh viện Nhi Quốc Nam

Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:09 - Lần cập nhật cuối Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:13

(N=27)

N

%

N

%

N

%

Thông tin sinh học

Độ tuổi mắc bệnh

9

2.6-12.7

Theo dõi dài kì và các yếu tố tiên lượng trên trẻ bị viêm não cấp tính

Vị trí bài Bỏ nh viên nhi Quố ng Nam

Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:09 - Lần cập nhật cuối Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:13

6.8

2.6-12.8

7.9

2.4-11.6

Giới tính (Nam)

41

54

25

51

16

59.3

Theo dõi dài kì và các yếu tố tiên lượng trên trẻ bị viêm não cấp tính

Viết bởi Bệnh viện Nhi Quốc Nam

Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:09 - Lần cập nhật cuối Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:13

Bì u khi nhĩ p vi n

Bệnh lý khác kèm theo

11

14.5

8

16.7

3

10.7

Diện tích bệnh cấp tính

37

49.3

Theo dõi dài kì và các yếu tố tiên lượng trên trẻ bị viêm não cấp tính

Viết bởi: Bệnh viện Nhi Quận Nam

Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:09 - Lần cập nhật cuối: Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:13

21

44.7

16

57.1

Đau đầu

30

39.3

22

44.9

8

28.6

Theo dõi dài kì và các yếu tố tiên lượng trên trẻ bị viêm não cấp tính

Vị trí bệnh nhân nhi Quận Nam

Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:09 - Lần cập nhật cuối Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:13

Thay đổi hành vi

29

38.2

20

41.2

9

32.1

Thay đổi tri giác

77

100

49

100

Theo dõi dài kì và các yếu tố tiên lượng trên trẻ bị viêm não cấp tính

Vị trí bệnh ở Bệnh viện nhi Quận Nam

Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:09 - Lần cập nhật cuối Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:13

28

100

Sốt

49

64

31

63.3

18

64.3

Cơ giết

47

Theo dõi dài kì và các yếu tố tiên lượng trên trẻ bị viêm não cấp tính

Vị trí bệnh ở Bệnh viện nhi Quận Nam

Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:09 - Lần cập nhật cuối Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:13

62

29

60.4

18

64.3

Đầu gối ở tư thế trung bình ở thời điểm

33

43

23

46.9

10

Theo dõi dài kì và các yếu tố tiên lượng trên trẻ bị viêm não cấp tính

Viết bởi: Bệnh viện Nhi Quốc Nam

Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:09 - Lần cập nhật cuối: Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:13

35.7

Có ≥ 1 triệu chứng thực thể

45

59.2

29

60.4

16

57.1

Giảm khả năng vận động

37

48.1

Theo dõi dài kì và các yếu tố tiên lượng trên trẻ bị viêm não cấp tính

Viết bởi: Bệnh viện nhi Quảng Nam

Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:09 - Lần cập nhật cuối: Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:13

23

47.9

14

50

Giảm khả năng phối hợp vận động (tần thóp ng tiều não)

21

27.6

14

29.2

7

25

Theo dõi dài kì và các yếu tố tiên lượng trên trẻ bị viêm não cấp tính

Viết bởi: Bệnh viện Nhi Quốc Nam

Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:09 - Lần cập nhật cuối: Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:13

Rỉ loãn vận động

8

10.7

6

12.8

2

7.1

Các rối loạn tâm thần

22

28.9

16

33.3

Theo dõi dài kì và các yếu tố tiên lượng trên trẻ bị viêm não cấp tính

Viết bởi: Bệnh viện nhi Quảng Nam

Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:09 - Lần cập nhật cuối: Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:13

6

21.4

Các thay đổi trên công lâm sàng

Tăng bạch cầu lympho trong dịch não tủy

61

80

40

83.3

21

75

Hình ảnh bất thường trên Công học học / Chụp cắt lớp vi tính

Theo dõi dài kì và các yếu tố tiên lượng trên trẻ bị viêm não cấp tính

Vị trí bệnh ở Bệnh viện nhi Quảng Nam

Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:09 - Lần cập nhật cuối Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:13

39

51.3

26

54.2

13

48.4

Hình ảnh sóng bất thường trên Điện não đồ

47

71.2

31

73.8

Theo dõi dài kì và các yếu tố tiên lượng trên trẻ bị viêm não cấp tính

Viết bởi Bệnh viện Nhi Quốc Nam

Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:09 - Lần cập nhật cuối Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:13

16

66.7

Triệu chứng khi ra viện

Còn ≥ 1 dấu hiệu thực thể

18

23.7

11

22.9

7

25

Giảm khả năng phối hợp vận động (Tần số tăng tiếu u não)

Theo dõi dài kì và các yếu tố tiên lượng trên trẻ bị viêm não cấp tính

Vị trí bài Bỏ nh vị trí nhi Quố ng Nam

Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:09 - Lần cập nhật cuối Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:13

4

5.3

2

4.2

2

7.1

Các rừi loừn vừn đừ ng

3

4

1

2.1

2

Theo dõi dài kì và các yếu tố tiên lượng trên trẻ bị viêm não cấp tính

Viện bệnh nhi Viện nhi Quốc Nam

Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:09 - Lần cập nhật cuối Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:13

7.1

Các rối loạn tâm thần

8

10.5

5

10.4

3

10.7

Viêm não là một bệnh lý khó tiên lượng, phần lớn phụ thuộc vào nguyên nhân gây bệnh. Tuy nhiên đa phần các trường hợp được chẩn đoán Viêm não thường không xác định rõ nguyên nhân. Với những trường hợp này, việc tiên lượng cho trẻ chủ yếu dựa trên các biểu hiện lâm sàng đã rõ ràng. Bệnh Viêm não có thể hình thành nhiều biến chứng mãn tính, bao gồm động kinh, chậm phát triển tinh thần, giảm khả năng học tập, đau đầu mãn tính ... Trong nghiên cứu trên các trường hợp chẩn đoán Viêm não tại Viện nhi Viện nhi Colorado đã thống kê các biến chứng mãn tính có thể gặp ở trẻ như sau:

Theo dõi dài kì và các yếu tố tiên lượng trên trẻ bị viêm não cấp tính

Viết bởi Bệnh viện nhi Quảng Nam

Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:09 - Lần cập nhật cuối Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:13

Biên chế độ

Số lượng trẻ

ghi nhận

Phân tử

Biên chế độ thần kinh

Giảm chức năng thần kinh

38

78

Yếu/ liệt cơ

16

33

Theo dõi dài kì và các yếu tố tiên lượng trên trẻ bị viêm não cấp tính

Vị trí báo ở Bệnh viện nhi Quận Nam

Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:09 - Lần cập nhật cuối Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:13

Thay đổi hành vi

15

31

Giảm khả năng nhận thức

17

35

Trầm cảm

18

37

Rối loạn thính giác

17

Theo dõi dài kì và các yếu tố tiên lượng trên trẻ bị viêm não cấp tính

Vị trí bệnh ở Bệnh viện nhi Quận Nam

Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:09 - Lần cập nhật cuối Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:13

35

Rủi ro ngôn ngữ nói

15

31

Rủi ro giao tiếp

9

18

Rủi ro ngôn ngữ tiếp thu

20

41

Theo dõi dài kì và các yếu tố tiên lượng trên trẻ bị viêm não cấp tính

Vị trí bệnh nhân nhi Quận Nam

Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:09 - Lần cập nhật cuối Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:13

Rối loạn khả năng nuốt

5

10

Rối loạn thính giác

3

6

Đau đầu

17

35

Cơ gồng

17

Theo dõi dài kì và các yếu tố tiên lượng trên trẻ bị viêm não cấp tính

Vị trí bài Bỏ nh vị trí nhi Quãng Nam

Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:09 - Lần cập nhật cuối Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:13

35

Các nhu cầu yếu tố cần tiếp cận

Thuộc chế độ dinh dưỡng

12

24

Kính cần thi

13

27

Dùng chế độ trợ thính giác

1

2

Theo dõi dài kì và các yếu tố tiên lượng trên trẻ bị viêm não cấp tính

Viện bệnh nhi Bạch Mai, Quận Nam

Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:09 - Lần cập nhật cuối Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:13

Âm ngữ trị liệu

24

49

Vật lý trị liệu

24

49

Hoạt động trị liệu (Occupational therapy)

24

49

Nghiên cứu thực hiện khảo sát trên 142 trẻ được chẩn đoán dựa trên mã ICD-9 với các mã bệnh: Viêm màng não, viêm não – màng não, viêm não trong suốt quá trình thực hiện. Trong số những bệnh nhân này, có 114 trẻ phù hợp với tiêu chuẩn chẩn đoán viêm não. Phần lớn bệnh nhân có biến chứng thần kinh chủ yếu là suy giảm thần kinh vận động, biến chứng này

Theo dõi dài kì và các yếu tố tiên lượng trên trẻ bị viêm não cấp tính

Vị trí bài Bức nh virus nhi Quố gia Nam

Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:09 - Lần cập nhật cuối Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:13

---

thay đổi tùy thuộc vào tình trạng các triệu chứng lâm sàng của trẻ (do tình trạng vùng tổn thương não); những triệu chứng này thường phát hiện khi trẻ ra viện.

Chín mươi lăm phần trăm bệnh nhân được đưa ra chẩn đoán nghiên cứu có sự theo dõi sau khi ra viện. Thời gian được theo dõi trung bình của các bệnh nhân được đưa ra chẩn đoán là 1.3 năm. Các biến chứng kéo dài được ghi nhận ở 38 trẻ. Phần lớn các biến chứng thường liên quan đến các biến chứng tâm lý, yếu cơ, giảm khả năng nhận thức hoặc hành vi, vận động chậm chạp và đau đầu. Mười bảy phần trăm bệnh nhân (35%) được ghi nhận có các cơn co giật tái phát điển hình sau khi ra viện. Những bệnh nhân đã xác định bệnh nguyên có điểm số thời gian trung bình thấp hơn so với những bệnh nhân không xác định bệnh nguyên. Những điểm số thời gian quát và điểm số tâm thần của 2 nhóm bệnh nhân này không có sự chênh lệch rõ ràng. Bệnh nhân có nguyên nhân gây bệnh là HSV và Influenza có điểm số vận động thấp và tâm thần thấp hơn các nhóm khác; nhóm bệnh nhân có kết quả Test enterovirus dương tính có điểm số trung bình cao hơn những sự chênh lệch này không rõ rệt.

Không có mối liên hệ rõ ràng giữa các yếu tố khi nhập viện (bao gồm những thay đổi của dịch não tủy, các hình ảnh bất thường trên các hình ảnh chụp cắt lớp vi mô -MRI, chụp CLVT hoặc điện não đồ -EEG) với các biến chứng vận động liên quan khi xuất viện. Các bệnh nhân chuyển vào đơn vị chăm sóc (ICU) có biến chứng trên điện não đồ thường xuyên hơn các nhóm bệnh nhân khác.

Nhóm bệnh nhân có ghi nhận cơn co giật lúc nhập viện được ghi nhận có mối liên hệ với tình trạng cơn co giật sau 01 năm thời điểm được chẩn đoán viêm não.

Trong bài nghiên cứu này, các tác giả đã ghi nhận khoảng 80% bệnh nhân có chẩn đoán viêm não có các biến chứng thường liên quan kéo dài trong quá trình theo dõi. Mặc dù biến chứng trên điện não đồ thường được ghi nhận trên bệnh nhân điển hình, các biến chứng này thường không có giá trị trong việc tiên lượng cho bệnh nhân.

Với kết quả của nghiên cứu, các tác giả ghi nhận tầm quan trọng của Công nghệ thông tin không chỉ trong việc giúp chẩn đoán và định hướng nguyên nhân gây bệnh mà còn có giá trị tiên lượng cho bệnh nhân. Mặc dù các hình ảnh chụp cắt lớp vi mô bất thường (MRI) trong bài nghiên cứu này không có mối liên quan chặt chẽ với các biến chứng (như suy giảm vận động không tinh thể cũng như các biến chứng khác) trên bệnh nhân ra viện; Các hình ảnh bất thường này có thể liên quan đến suy giảm chức năng của trục được ghi nhận trên bệnh nhân qua bài PedsQL.

Có một số thông tin phân đố c ghi nhận, một dù đi n não đ đ c xem là công c h u hi u trong vi c đánh giá các suy gi m ch c năng c p tính c a não; các hình nh b t th ng trên đi n não đ i không có giá tr tiên lượng xa trên b nh nhân. K t qu c a nghiên c u đã ch ra r ng các b t th ng trên đi n não đ , đ c bi t là các hình nh đi n hình, th ng đ c ghi nh n trên tr nh p Đ n v h i s c tích c c (ICU). Các tác gi không tìm th y m i liên h gi a các b t th ng trên Đ n não đ ho c vi c đi u tr t i đ n v h i s c tích c c (ICU) v i tiên lượng xa kém c a tr . Trong bài nghiên c u này, các ghi nh n đã cho th y nh ng b nh nhân có bi u hi n c c năng và th c th khi vào vi n thì th ng có b t th ng trên k t qu Đ n não đ , nh ng đi u đó không đ ng nghĩa v i có m i liên h đ n tiên lượng xa x u trên nh ng b nh nhân này.

Bài nghiên c u này đã ch ra nh ng tr có co gi t khi vào vi n có m i liên h v i tiên lượng xa x u c a tr -đi u đã đ c ghi nh n trên nhi u bài báo cáo khác. D a trên các bài báo cáo khác, Misra và các đ ng nghi p đã ghi nh n các c n co gi t do viêm não th ng có tiên lượng 03 tháng ti p theo x u; bài nghiên c u c a Misra không xác đ nh các bi n ch ng c th nh bài nghiên c u này. Đ ng th i nghiên c u c a Misra và các đ ng nghi p ch y u t p trung trên nh ng b nh nhân viêm não có nguyên nhân do Viêm não Nh t B n ho c Virus Dengue – đây là s khác bi t rõ gi a 2 nghiên c u. Nh ng k t qu này làm tăng m i nghi ng v vi c ch n đoán s m cũng nh t i u hóa đi u tr b nh lý đ ng kinh trong th i kì đi u tr n i trú đ c xem nh là m t ph ng pháp b o v th n kinh, tuy nhiên v n đ này c n nhi u bài nghiên c u sâu h n trong t ng lai.

Ph n l n các nghiên c u v tiên lượng xa trên b nh nhân viêm não tr c đây đ u t p trung vào y u t b nh nguyên. Tuy nhiên, d a trên k t qu c a các case viêm não không xác đ nh đ c b nh nguyên, các tác gi đã tìm th y s ít liên h gi a b nh nguyên và tiên lượng xa trên b nh nhân; b i vì các bi u hi n lâm sàng th ng g p thích h p h n trong vi c tiên lượng xa cho b nh nhân. Các tác gi ghi nh n r ng vi c xác đ nh b nh nguyên (có th b gi i h n b i s thi u các xét nghi m chu n hóa t i c s y t) không nh h ng nhi u đ n k t qu đánh giá ch t lượng cu c s ng.

Nghiên c u này đ c th c hi n nh m theo dõi dài kì trên b nh nhân đi u tr n i trú v i ch n đoán viêm não; trong s đó, trên kho n 80% b nh nhân đ c l a ch n theo dõi có ghi nh n các bi n ch ng kéo dài; 35% b nh nhân có ghi nh n b nh lý đ ng kinh th phát v sau. Các hình nh b t th ng trên c ng h ng t có m i liên h t i s gi m ch t lượng cu c s ng v sau c a tr . Tri u ch ng co gi t khi vào vi n có th là tiên lượng cho b nh lý đ ng kinh th phát v sau và th ng đi kèm v i s gi m đi m ch t lượng cu c s ng v th ch t c a tr . D a trên d li u c a nghiên c u, các tác gi g i ý các hình nh b t th ng trên C ng h ng t có th cung c p thêm thông tin đ tiên lượng cho b nh nhân. Các b nh nhân này nên đ c theo dõi sát, b i vì các b nh nhân này có nguy c cao y u li t c kèm v i s gi m ch t lượng cu c s ng; cũng nh

Theo dõi dài kì và các yếu tố tiên lượng trên trẻ bị viêm não cấp tính

Viện Nhi Bệnh viện Nhi Quốc Nam

Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:09 - Lần cập nhật cuối Thứ ba, 27 Tháng 10 2020 16:13

Có thể tìm kiếm bệnh lý đường kinh thính phát sau đó.

THAM KHẢO:

1. VIÊM NÃO - https://vi.wikipedia.org/wiki/Vi%C3%A0m_n%C3%A3o
2. Long-Term Outcomes and Risk Factors Associated With Acute Encephalitis in Children - Suchitra Rao, Benjamin Elkon, Kelly B. Flett, Angela F.-D. Moss, Timothy J. Bernard, Britt Stroud, Karen M. Wilson